

2020-09-04

Sekretariatet
Christian Olsson
Tfn: 063-147639
E-post: christian.olsson@regionjh.se

RS/440/2020

Svar på remiss Starkare kommuner med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8)

Ärendebeskrivning

En parlamentariskt sammansatt kommitté gavs den 14 februari 2017 i uppdrag att utarbeta en strategi för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar. Kommittén skulle utifrån kommunernas varierande förutsättningar dels identifiera och analysera de utmaningar som väntas ha särskilt stor påverkan på deras förmåga att klara av sina uppgifter, dels analysera i vilken utsträckning som kommunal samverkan, kommunsammanläggningar, förändrade uppgifter, en asymmetrisk ansvarsfördelning och andra tänkbara åtgärder kan bidra till att stärka deras förmåga att möta samhällsutvecklingen. Kommittén skulle mot bakgrund av denna analys föreslå vilka åtgärder som bör vidtas och hur en genomförandeprocess kan utformas. En förutsättning var att de åtgärder som föreslås skulle kunna genomföras inom dagens system för finansiering av den kommunala sektorn och inte innebära en ökning av statens utgifter. Eventuella förslag om kommunsammanläggningar skulle bygga på frivillighet. Kommittén gavs även i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ge kommunerna generella möjligheter till avtalssamverkan.

Kommittén (Kommunutredningen) överlämnade den 19 februari 2020 sitt slutbetänkande, SOU 2020:8, till regeringen. I betänkandet lämnas förslag inom bl.a. följande områden:

- Förbättrad statlig styrning av kommunerna genom färre riktade statsbidrag,
- Översyn av det kommunalekonomiska utjämningsystemet,
- Strategisk kommunsamverkan och frivilliga sammanläggningar stimuleras,
- En kommundelation inrättas.

Ett förslag till remissvar har upprättats i Samordningskansliet. I remissvaret ställer sig Region Jämtland Härjedalen sammanfattningsvis positiv till många delar i utredningen, liksom till ett flertal av de förslag och bedömningar som lämnas. I svaret lyfter regionen bl.a. fram att för lite fokus i utredningen ligger på samverkan mellan kommuner och regioner. Utredningen har en övertro på kommun-sammanläggningar, medan potentialen i ytterligare strategisk samverkan

undervärderas något, både mellan kommuner och mellan kommuner samt regioner, främst i landsbygd. Det är önskvärt att staten understödjer arbetet för en utökad strategisk samverkan, såväl mellan primärkommuner som mellan kommuner och regioner. Möjligheterna till utvidgad samverkan mellan kommuner och regioner bör tillåtas inom fler områden än i dagsläget, för att en region t.ex. ska kunna sköta en i grunden kommunal uppgift. Sådan samverkan ska kunna ske med utgångspunkt i lokala förhållanden, utan hinder av statliga regleringar. Vidare bör även företrädare för regioner ha en tydlig roll i en kommundelegation om förslaget att inrätta en sådan genomförs.

Vikten av att staten sköter sina egna åtaganden och finns i hela landet betonas. I nuläget finns uppenbara brister, bl.a. när det gäller utveckling och underhåll av statlig infrastruktur och rättsväsendets närvaro m.m. Det är vidare centralt att finansieringsprincipen respekteras vid en förändring av uppgifter och ansvar för kommuner och regioner. Förslaget om en statsbidragsprincip är mycket bra. En utredning bör också tillsättas för att genomföra en bred översyn av det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Än större hänsyn bör i ett framtida utjämningsystem tas till gleshet och främjande av frågor för hållbar tillväxt.

Regionen uppmanar även regeringen att utreda nya regionala och kommunala skattebaser inom ramen för arbetet med den skattereform som utlovas i punkt 4 i Januariavtalet. Alla förslag som kan medföra ökad inflyttning av arbetskraft med hög kompetens i utflyttningskommuner på landsbygden är vidare av stor vikt att utreda, med ambitionen att de också ska genomföras. Samtliga förslag som kan leda till förbättrad tillgång till bredband i hela landet, liksom för kommuner och regioner att ta del av digitaliseringens möjligheter, tillstyrks.

Remissen ska besvaras senast den 30 september 2020. Paragrafen bör därför justeras omedelbart.

Regiondirektörens förslag

1. Upprättat förslag till svar på remiss *Starkare kommuner med kapacitet att klara välfärdsuppdraget* (SOU 2020:8) antas.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Mikael Ferm

Regionstabschef

Utdrag till

Svar skickas till Finansdepartementet
Regional utvecklingsdirektör, Tf. chef Hälsa- och sjukvårdspolitiska avdelningen,
HR-direktör, Ekonomidirektör.